Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Santiago Gurtubai Izagirre

Amorebieta-Etxano, Bizkaia (1912)

Aurkibidea

Biografia

1912an jaiotakoa, Jauregizahar auzoko Arkotxe baserrikoa da. Artzaina izan da bizi osoan. Hainbat urtez paper-lantegian aritu izan da lanean.

Zintak

AMO-177

- **Proiektua**: IRALEren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arroyo, Maria Luisa - Lauzirika, Joseba - Lizarribar, Pakita
- **Data**: 1985-10-29
- **Iraupena**: 80 min
- **Euskarria**: VHS Standard
- **Kodifikatzailea**: Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Pinudiak eta artzaintza

- **Erref**: AMO-177/003
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:01:11. **Bukatu**: 00:02:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Ardiak zergatik saldu zituen azaltzen du. Pinuaren aurretiko zuhaitzak izendatzen ditu. Ardiek ezkurrak jaten zituzten.

2. Hamabi urterekin artzain

- **Erref**: AMO-177/005
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:03:47. **Bukatu**: 00:05:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Hamabi urterekin mendian hasi zen, ardiekin. Baserrian ere lana izaten zuen.

3. Soldadutzako eta gerrako ibilerak

- **Erref**: AMO-177/007
- **Iraupena**: 0:04:33. **Hasi**: 00:06:31. **Bukatu**: 00:11:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Soldadutza Melillan egin zuen. 34ko iraultzaren ondorioz, Kataluniara eraman zituzten, handik berriz Afrikara. Gerra hasi zenean, hiru urtez ibili behar izan zuen soldadu, etxera itzuli gabe. Gerrako ibilerak kontatzen ditu.

4. Mugarra inguruko mendiak

- **Erref**: AMO-177/009
- **Iraupena**: 0:00:33. **Hasi**: 00:13:05. **Bukatu**: 00:13:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:
Mugarraren ondoko mendiak izendatzen ditu eta haien altuera zehazten du.

5. Idiekin soroetan eta harrobietan

- **Erref**: AMO-177/011
- **Iraupena**: 0:02:48. **Hasi**: 00:14:48. **Bukatu**: 00:17:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Idiekin goldaketan ibiltzen zen soro askotan. Soroa zena, pinua da orain. Harrobitik harriak garraiatzen ere aritzen zen idiekin.

6. Maiatzeko loretako kanta

- **Erref**: AMO-177/015
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:20:47. **Bukatu**: 00:22:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Gazte sasoia oso gogorra izan zela dio. Kanta bat abesten du, maiatzeko loretakoa.

7. Laminei buruzko kontuak

- **Erref**: AMO-177/018
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:24:45. **Bukatu**: 00:27:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Laminei buruzko kontuak kontatzen ditu. Laminek gauez argia ematen dutela dio eta arnas-hotsa ateratzen dutela. Laminak goizaldean agertzen direla dio, haitzarteetatik.

8. Kontu eta istorio zaharrak

- **Erref**: AMO-177/019
- **Iraupena**: 0:02:13. **Hasi**: 00:27:08. **Bukatu**: 00:29:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Errotara joan eta desagertu egiten zen emakumearen kontua azaltzen du. Oilarrari orratza sartzen zioteneko kontua. Eibarren eskopetak egiten hasi zirenean desagertu omen ziren sorginak.

9. Ardi esnearen garraioa eta gazta

- **Erref**: AMO-177/022
- **Iraupena**: 0:03:46. **Hasi**: 00:33:06. **Bukatu**: 00:36:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Berak esnea batu eta emazteak gaztak egiten ditu. Saldu egiten dituzte, etxean bertan. Gatzura edaten zuten. Esnea zelan garraiatzen zuten kontatzen du. Askok buruaren gainean eramaten zuten.

10. Haizeen izenak

- **Erref**: AMO-177/025
- **Iraupena**: 0:03:17. **Hasi**: 00:39:00. **Bukatu**: 00:42:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Eguraldia iragartzen badaki. Haizeen izenak esaten ditu. Hego-haizeak euria urrunarazten duela dio. Lehortearengatik, abereekin larri dabiltzala dio.

11. Ilargiaren eragina landareetan

- **Erref**: AMO-177/027
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:43:50. **Bukatu**: 00:45:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:
Landareetan ilargiak daukan eragina azaltzen du.

12. Gerezi garratza sabeleko minarentzat

- **Erref**: AMO-177/029
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:48:40. **Bukatu**: 00:49:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:
Anisetan egondako gerezi garratza erabiltzen zuten sabeleko minarentzat.

13. Herriko ospakizunak eta kantak

- **Erref**: AMO-177/030

- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:49:45. **Bukatu**: 00:51:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Herriko jaiak abuztuko bigarren igandean izaten dira. Urtarrilaren 22an beste ospakizun bat izaten da. Gabonetan eta Santa Ageda bezperan kantuz ibiltzen ziren. "Urte barri barri" errezitatzen dute.

14. San Juan bezperako araoak

- **Erref**: AMO-177/031
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 00:51:34. **Bukatu**: 00:52:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:
San Juan bezperan sua pizten zuten soroetan. Orduan errezitatzen zutena esaten dute, zatika.

15. Errege eguneko kantak

- **Erref**: AMO-177/032
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:52:30. **Bukatu**: 00:53:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Gabon kantak

Laburpena:
Errege Egunean abesten zituzten kantuak errezitatzen dituzte.

16. Arto-zurikina, artilea, haria eta lihoa

- **Erref**: AMO-177/033
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:53:05. **Bukatu**: 00:55:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Lihoa (linua) eta ehuleak

Laburpena:
"Kapaixa" edo arto-zurikinarekin egindako oheak ezagutu ditu. Artilea baino lehenagokoa zen. Haria zelan egiten duten kontatzen du, txabilarekin. Lihoa zelan egiten zuten kontatzen du, pixka bat.

17. Lotarako kanta

- **Erref**: AMO-177/034
- **Iraupena**: 0:00:28. **Hasi**: 00:55:45. **Bukatu**: 00:56:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
Lotarako kanta abesten du.

18. Arropei usain goxoa emateko

- **Erref**: AMO-177/035
- **Iraupena**: 0:03:39. **Hasi**: 00:56:13. **Bukatu**: 00:59:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Ereinotzarekin usaina ematen zioten arropari.

19. Abereen kumeen izenak

- **Erref**: AMO-177/038
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 01:00:55. **Bukatu**: 01:01:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
"Urrusa" edo zekorra esaten diote txahalari, emea ala arra den arabera. Txerriaren, ahuntzaren eta ardiaren kumeak izendatzen ditu.

20. Orduko inauterietako jantziak

- **Erref**: AMO-177/039
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 01:01:58. **Bukatu**: 01:03:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:
Inauteriak lehen zelakoak ziren azaltzen du. Arropa zaharrekin, ardi-larruarekin eta antzekoekin mozorrotzen ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-15

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com